

De roestkat



Net als de grootste kat ter wereld (tijger) leeft ook deze **kleinste kattensoort** in Azië.

Bij de roestkat zijn alle lichaamsdelen in een normale verhouding maar fijn en klein. Zittend met de pootjes onder het lichaam gebogen, **past deze kat in een halfje casino brood!** Het dier is ongeveer de helft kleiner als onze reguliere huiskat en weegt maximaal twee kilo.

De roestkat behoort samen met de luipaardkat (Bengaalse kat), platkopkat en vissende kat tot het geslacht **Prionailurus**.



Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de roestkat te houden?	3
Wat voor soort dier is de roestkat?	3
Verschillende soorten roestkatten?	4
Basisinformatie over de roestkat	5
Hoe ziet de roestkat eruit?	6
Waar leeft de roestkat?	7
Hoe leeft de roestkat?	8
Waarom gaat het steeds minder goed met de roestkat?	10
Waarom zou het erg zijn als de roestkat uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de roestkat te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Links	16



Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de roestkat te houden?

Omdat de roestkat zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder roestkatten op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de roestkatten en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de roestkat een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de roestkat te helpen.

Wat voor soort dier is de roestkat?

De roestkat behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en ook de roestkat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De roestkat heeft ook een wetenschappelijke naam. Deze naam is vaak in het **Latijn**. De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de roestkat is ***Prionailurus rubiginosus***.



Verschillende soorten roestkatten?

Je kon al lezen dat alle dieren een wetenschappelijke naam hebben. Deze is voor de roestkat *Prionailurus rubiginosus*. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam. Bijvoorbeeld *Prionailurus rubiginosus rubiginosus*. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan.

Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. Bij de roestkat worden op dit moment drie ondersoorten erkend die in verschillende landen en gebieden leven:

- 🐾 *Prionailurus rubiginosus rubiginosus* -
- 🐾 *Prionailurus rubiginosus phillipsi*
- 🐾 *Prionailurus rubiginosus koladivius*

De roestkat behoort tot het geslacht *Prionailurus*. Ook de platkopkat, luipaardkat (Bengaalse kat) en vissende kat behoren tot dit geslacht. Deze katten komen allemaal voor in Azië.



Roestkat



Platkopkat



Luipaard kat (Bengaalse kat)



Vissende kat



Basisinformatie over de roestkat

Stam: Chordata (gewervelden)
Klasse: Mammalia (zoogdieren)
Orde: Carnivora (vleeseters)
Familie: Felidae (katachtigen)
Geslacht: *Prionailurus*
Soort: *rubiginosus*
Lichaamslengte: Ongeveer 35 - 48 centimeter
Staartlengte: Ongeveer 20-25 centimeter
Gewicht: Ongeveer 0,8 - 1,6 kilogram
Mannetjes zijn over het algemeen iets groter en zwaarder dan de vrouwtjes.

Levensverwachting: In gevangenschap 16 jaar en ouder. Het is onbekend hoe oud ze in het wild worden.

Wist je dat...

De roestkat de kleinste kattensoort ter wereld is, maar dat de zwartvoetkat niet veel groter is?



Roestkat

Mannetjes max 1,7 kilogram
Vrouwtjes max 1,4 kilogram
Leeft in Azië



Zwartvoetkat

Mannetjes max 2,45 kilogram
Vrouwtjes max 1,65 kilogram
Leeft in Afrika



Hoe ziet de roestkat eruit?

Vacht

De kleur van de vacht varieert van donker- tot lichtbruin. Op het lichaam zijn ronde roestbruine vlekken te zien, vandaar de naam roestkat! De snuit, keel en de buik zijn wittig van kleur. De haren zijn fijn en kort.

Kop

Op de kop zijn zes donkere strepen te zien; twee op de wangen, en vier die vanaf de ogen, tussen de oren door, doorlopen tot aan de schouders. De oren zijn klein en rond. De ogen zijn relatief groot.

Staart

De staart is dun en fijn. De punt is donkerbruin.

Poten

De poten zijn vrij kort. De kussentjes van de voetzolen en de nagels zijn chocoladebruin.



De roestkat heeft relatief grote ogen, met een grijze tot amberachtige kleur. Omdat hij vooral in de nacht jaagt, is het handig om grote ogen te hebben. Daarmee heeft hij een beter zicht in het donker.

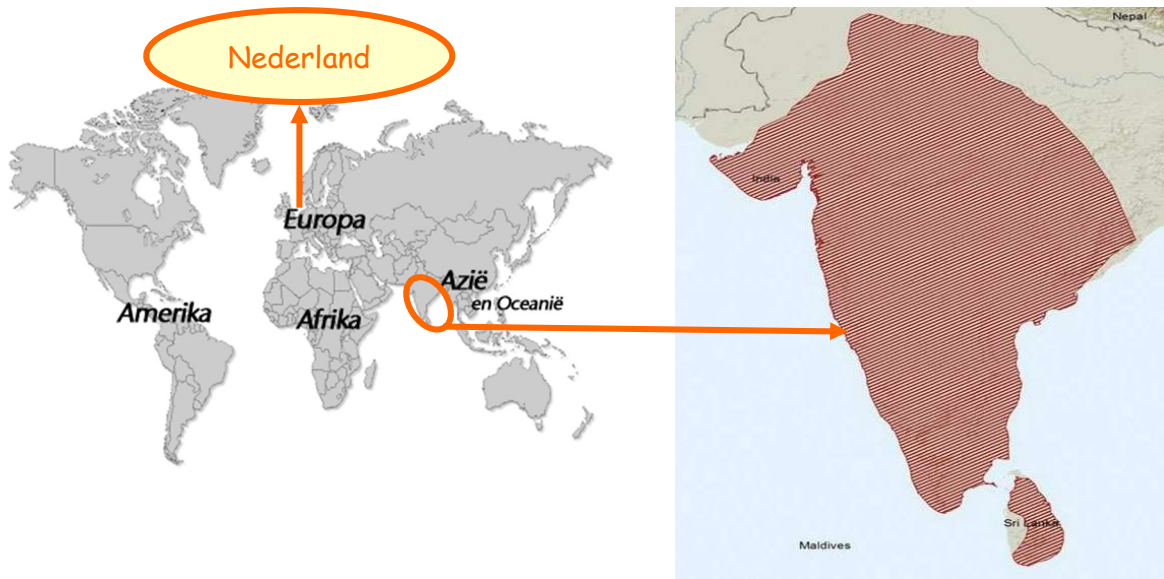
Met zijn **snorharen** kan de roestkat ook in het donker de weg vinden. Zijn snorharen kun je vergelijken met voelsprietten. De roestkat heeft **scherpe hoektanden**, waarmee hij zijn prooi kan vangen en vasthouden.

De roestkatten die in India leven zijn donkerder van kleur dan degene die in Sri Lanka leven.



Waar leeft de roestkat?

Roestkatten komen voor op het continent **Azië**. Ze komen voor in de landen India en Nepal en op het eiland Sri Lanka, dat onder India ligt. In het plaatje kun je aan de rode kleur zien waar ze voorkomen.



De leefgebieden van de roestkat zijn erg verschillend. Het dier weet zich goed aan te passen in het gebied waar hij leeft; hij komt zelfs voor in gebieden waar mensen wonen. De roestkat leeft het liefst in **dichtbegroeide en rotsachtige gebieden met veel bos** zodat hij zich kan verstoppen. Daarnaast komt hij voor in graslanden en laagland regenwouden.



© B. Cranke



Hoe leeft de roestkat?

We **weten nog maar heel weinig** van het gedrag van de roestkat behalve dan dat hun leven zich vooral afspeelt in de nachtelijke uren. Overdag liggen ze het liefst verschuild bijvoorbeeld in rotspartijen. Uit gevangenschap is bekend dat de roestkat een pittig karakter heeft. Kittens zijn ook op zeer jonge leeftijd zeer fel.

Het dier is een goede klimmer en is zeer **actief**. Bij bedreiging verschuilen ze zich vaak in bladerdek of in spleten van rotsen.

Roestkatten leven meestal alleen, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. De meeste kattensoorten, en ook de roestkat, hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeit hij met **urine** en laat zijn **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont.

De roestkat leeft vooral op de **grond**, maar kan ook goed klimmen.

Voortplanting

Wat we weten van de voortplanting van de roestkat, weten we door het bestuderen van dieren in gevangenschap. We weten niet precies hoe het in het wild gaat.

Mannetjes en vrouwtjes katten komen meestal alleen bij elkaar om te paren. Deze periode noemen we de **paartijd**. Na ongeveer 67 tot 71 dagen wordt er meestal 1 jong geboren, maar soms worden er 2 of zelfs 3 geboren. De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook de roestkat, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen welpen genoemd. De kittens worden meestal in holle bomen of tussen rotsspleten geboren.

Kittens zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na een paar dagen open. Ook hebben de kittens nog geen vlekken op de vacht. Bij de geboorte wegen de kittens maar 60 - 77 gram!

Als de kittens ongeveer 40 dagen oud zijn beginnen ze met het eten van vlees. Van hun moeder leren ze alles wat ze moeten weten om zelf te overleven.



De roestkat fokt slecht in gevangenschap. Er zijn maar een paar dierenparken wereldwijd die roestkatten in hun collectie hebben.



De jacht en de prooien van de roestkat

De roestkat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de roestkat jaagt, worden **prooien** genoemd.

De roestkat **jaagt** meestal in de nacht, en meestal jaagt hij op de grond.

De roestkat jaagt vooral op **kleine knaagdieren**, maar ook op vogels en kikkers. Mensen die in de gebieden leven waar de roestkat voorkomt, zeggen dat ze de katten zien als het heel hard geregend heeft. Dan jagen ze veel op knaagdieren en kikkers.

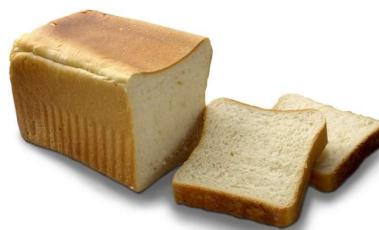
Er zijn ook meldingen dat de roestkat jacht maakt op prooidieren die vele malen **groter** zijn dan hijzelf zoals bijvoorbeeld kleine herten. Hij moet het dan bijna altijd opgeven omdat de roestkat simpelweg te klein en te licht is om dit soort grote prooidieren te kunnen doden. Maar het toont wel zijn pittige karakter.

Lang werd gedacht dat de roestkat ook jacht maakte op (klein) pluimvee maar onderzoek heeft inmiddels uitgewezen dat dit veel minder vaak gebeurt als mensen denken. De roestkat is juist een **vriend** van mensen aangezien hij veel plaagdieren (zoals ratten en muizen) doodt.



Wist je dat...

Als de roestkat met de pootjes onder het lichaam gebogen zit, hij in een half casino brood past?



Waarom gaat het steeds minder goed met de roestkat?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de roestkat... Het totale aantal roestkatten wordt geschat op ongeveer 10.000, en dit aantal daalt. Een paar redenen waarom het niet zo goed gaat met de roestkat:

- 🐾 **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, meer plantages en boerderijen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** voor de natuur. Zo blijft er dus ook minder leefruimte over voor de roestkat. De gebieden waarin de roestkat leeft, raken ook steeds meer **versnipperd**. Wat eerst een groot aaneengesloten gebied was, zijn nu allemaal kleine losse stukjes. Dit betekent dat de roestkat moeilijker naar andere gebieden kan trekken, en moeilijker soortgenoten kan vinden.
- 🐾 **Jacht** - Omdat de roestkat zeldzaam en moeilijk te vinden is, wordt er niet heel veel op gejaagd. Maar soms gebeurt het toch. Mensen jagen op de kat voor het **vlees** of de **vacht**. In Sri Lanka denken mensen soms dat de roestkat een baby luipaard is, en maken hem dan dood. Ook zijn sommige mensen bang dat de roestkat kun kippen opeet. Maar uit onderzoek blijkt dat de roestkat juist helemaal niet op kippen jaagt.



Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Hierop is te zien hoe het met bepaalde dier- en plantensoorten gaat. Dat wordt bepaald door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.



THE IUCN RED LIST
OF THREATENED SPECIES™

De roestkat staat ook op deze lijst, en heeft de status '**near threatened**'. Dat betekent dat het dier bijna bedreigd is. Het aantal roestkatten in het wild daalt. Het is dus belangrijk dat we deze mooie kat beschermen zodat hij niet uitsterft.

Waarom zou het erg zijn als de roestkat uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.



© Pierre Aden van Getty Images via Canvas



Wat kun jij doen om de roestkat te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de roestkat te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'?

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de roestkat geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de roestkat.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **roestkat-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van roestkatten zien.
- Laat **filmpjes** van roestkatten zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de roestkat** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de roestkat** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de roestkat. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de roestkat te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:



<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>



Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our Treasures** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.



Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.



Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

WWW

Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: <https://knuffelfarms.nl/>



Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie:

WWW <https://stichtingspots.nl/>



Leuke weetjes

Wist je dat...?

- 🐾 In de eerste 100 dagen van een roestkat het vrouwtje groter is dan het mannetje? Daarna worden de mannetjes wat groter en zwaarder;
- 🐾 De roestkat, vanwege zijn kleinheid, ook wel de kolibrie van de wilde katten wordt genoemd?
- 🐾 Een roestkat kitten van 2 maanden oud nog maar ongeveer 18 centimeter is? Kijk maar eens op een liniaal hoe klein dat is!
- 🐾 Een roestkat in de dierentuin van Frankfurt (Duitsland) een keer een konijn gevangen heeft dat zwaarder woog dan hijzelf? Het konijn woog 1,7 kilo, terwijl de kat 1,6 kilo woog!
- 🐾 De roestkat erg nuttig is voor de mens? Ze eten veel knaagdieren, die anders het graan van de mensen op zouden eten.



Op dit plaatje zie je een roestkat. Als je goed kijkt zie je dat hij een prooi in zijn bek heeft, een buideldas. De foto is in 2012 genomen met een **cameraval** in India door de lokale mensen van het Wereld Natuur Fonds. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt, wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.



Op de boom (rechts op de foto) zie je zo'n cameraval zitten.



Alle Links

www

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

-  <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/roestkat/>
-  <https://www.catsg.org/living-species-rustyspottedcat>

Op YouTube zijn veel filmpjes te vinden van de roestkat, waaronder deze;

<https://www.youtube.com/watch?v=ZwKDIMY8gU0>

en

<https://www.youtube.com/watch?v=W86cTloMv2U>

© Colin Langford/500px van Getty Images via Canvas



Stichting SPOTS
LP van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

